

Fritidspedagogik 1, Fritidshemmets uppdrag, 7,5hp

Studiehandledning VT- 2022

Kurskod: 971G37

Linköpings universitet, Campus Norrköping

Kursansvarig & examinator Magnus Jansson: magnus.jansson@liu.se

Biträdande KA: Marie Karlsson marie.a.karlsson@liu.se

Välkommen till kursen fritidshemmets uppdrag!	3
Kursmål.....	4
Arbetsformer	4
Kurslärare	4
Provkoder	5
V. 4 – Tema: Samverkan.....	5
Seminarieredovisning och diskussion	6
V. 5 – Tema: Yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk	7
Seminarieredovisning och diskussion	7
V. 6 – Tema: Det undervisande fritidshemmet	8
Seminarieredovisning och diskussion	8
V. 7 – Tema: Fritidslärares uppdrag och funktion.....	9
Seminarieredovisning och diskussion	9
V 8. Redovisningsvecka	10
Examinationer	11
SEM1 Seminarieredovisning U, G 1 hp.....	11
SME4 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp.....	11
SME5 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp.....	13
SRE3 Individuell skriftlig uppgift U, G, VG 3.5 hp	15
Akademisk introduktion.....	17
Om-examination	17
Urkund, fusk och plagiat	18
Litteraturlista:.....	19
Vetenskapliga krav för insamling av data för studier på universitet	21

Välkommen till kursen fritidshemmets uppdrag!

Läraruppdraget är något som ständigt diskuteras i samhällsdebatten och många har synpunkter på hur verksamheterna bör utformas. Genom politiska beslut (som skollag och läroplaner) är fritidslärares förutsättningar och betingelser för arbetet i en ständig förändring. Gemensamt för alla lärare i dag, oavsett verksamhet, är att kunna iscensätta ett lärande och skapa en god miljö för barns lärande och utveckling. En grundlärare med inriktning mot fritidshem ska kunna leda barns lärande i skolan och i fritidshemsverksamheten. För att klara uppdraget måste läraren ha goda kunskaper inom sitt/sina områden/ämnen och vara en god ledare för den pedagogiska verksamhet som uppdraget avser.

Kursen *Fritidshemmets uppdrag* tar dels utgångspunkt i vad som styr och formar fritidshemmet, dels i vad detta innebär i form av ett ledarskap. Idag handlar fritidslärares ledarskap om flera olika aspekter, som att leda och ansvara för undervisning i fritidshem men också att samverka med grundskola och förskoleklass för att få ett helhetsperspektiv på elevers utveckling och lärande. Fritidshemmets elevcentrerade arbete är en förutsättning för detta uppdrag där utveckling av yrkesprofession och yrkesspråk skapar en tydlighet i en kompletterande undervisning. För att utveckla det pedagogiska ledarskapets krävs olika kunskaper och färdigheter om fritidshemmets uppdrag och funktion. Denna kurs, liksom andra kurser, är ytterligare ett steg framåt mot läraryrket där var och en ska kunna stå stadigt förankrad i sin yrkesprofession och det egna ledarskapet.

Den femte kursen, som detta är, *bygger vidare på de kunskapsområden* som behandlats i tidigare kurser. Områden som tidigare har behandlats är bl.a. didaktik, läroplansteori, fritidshemmets historia, pedagogisk filosofi, lärande och utveckling, värdegrundsfrågor och elevers delaktighet. Även i den här kursen kommer dessa frågor att beröras på olika sätt, men då med ett fokus på fritidshemmets uppdrag och funktion.

Kursen är veckovis uppdelad i 4 olika teman: *samverkan, yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk, det undervisande fritidshemmet och fritidslärares uppdrag och funktion.* Delarna ska inte ses som separata. Uppdelningen är snarare ett sätt att tydliggöra de olika kunskapsområdena och förenkla studierna. Förutom kursens lärandemål ges även i denna kurs stöd för akademiskt skrivande.

Lycka till!

Mvh Magnus Jansson, kursansvarig

Kursmål

- redogöra för grundläggande aspekter av lärares undervisning i fritidshemmets verksamhet
- redogöra för olika teorier och perspektiv på kunskap och lärande inom fritidspedagogik
- diskutera fritidshemmets uppdrag och funktion i ett samhälleligt perspektiv
- identifiera och beskriva gruppprocesser, yrkesspråk och yrkeskunnande
- identifiera och diskutera arenor och rum för elevers fria tid/fritid i fritidshem

Arbetsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, grupparbeten, seminarier och självständiga studier. Kursens flöde är som sagt uppbyggd kring 4 teman. I varje tema ingår föreläsningar och seminarietillfällen. **Seminarierna är obligatoriska** och planerade för att ge er möjlighet att diskutera olika områden men också för få stöd till era examinerande slutuppgifter..

Kurslärare

Kursansvarig & examinator	Magnus Jansson	magnus.jansson@liu.se	011-36 36 42
Bitr. kursansvarig	Marie Karlsson	marie.a.karlsson@liu.se	011-36 34 87
Övriga lärare:	Sofia Ryberg	sofia.ryberg@liu.se	011-36 36 80
	Nils Vallberg	nils.vallberg@liu.se	011-36 31 04
	Helena Myllymäki Jonsson	helena.myllymaki.jonsson@liu.se	011-36 31 06
	Alma Memisevic	alma.memisevic@liu.se	
Resurscentrum	Maria Thunborg	maria.thunbrog@liu.se	
Kursmentorer	Jenny Holmgren	jenny.holmgren@liu.se	
	Marie Ekeröth Mahrs	marie.ekeroth.mahrs@liu.se	

Provkoder

Kursens lärandemål examineras genom följande moment:

SME4 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp

SME5 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp

SEM1 Seminarserie U, G 1 hp

SRE3 Individuell skriftlig uppgift U, G, VG 3.5 h

V. 4 – Tema: Samverkan

Under kursens gång kommer ni gruppvis och individuellt kontinuerligt arbeta med att både konstruera en fritidshemsmodell (SME4), som ni senare ska redovisa, och en muntlig och skriftlig redovisning av grupprocesser (SME5). Dessa uppgifter kommer att handledas av kurslärare och en mer ingående beskrivning av uppgifterna finns att hitta under rubriken examinationer i kurshandledningen (se nedan).

Föreläsningar:

- Föreläsning Lina Lago "Samverkan"
- Föreläsning Magnus Jansson "Arenor tid och rum"
- Föreläsning Magnus Jansson "Grupprocesser"

Onsdag 26/1 - Introduktion och handledning fritidshemsmodell (SME4)

Kl. 10.15-12.00 Norrköping

Kl. 13.15-15.00 Nyköping & Västervik

Seminarium 1 - Samverkan

Alla 4 seminarier i kursen är obligatoriska och kopplade till prov-kod SEM1. Innan kursstarten, vecka 4, ska var och en ha intervjuat antingen er handledare eller annan fritidshemspersonal på VFU-platsen (VFU-plats i termin 1). Era handledare kommer att få information om detta. Intervjumaterialet behövs för att ni ska kunna genomföra seminarium 1 (samverkan) och 2 (yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk). Ni kommer alltså utföra en intervju med två olika teman kopplade till två olika seminarier: i) samverkan och ii) yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk. Intervjufrågorna är bestämda och finns att hitta i kurshandledningen under respektive seminarium. OBS! För att få utföra intervjun krävs ett samtycke från informanten. Detta innebär alltså att era handledare inte är tvungna att ställa upp på intervjun. OM er handledare eller annan personal inte samtycker till intervjun måste ni ta kontakt med Kursansvarige så löser vi detta på annat sätt.

Information och samtycke till intervjun

Inför en intervju finns det alltid krav på den som intervjuar att informera informanten vilka syften intervjun har och hur intervjumaterialet kommer användas. Därefter frågar man om informanten vill delta i intervjun (samtycke) (se bilaga 1). Fråga gärna om informanten vill sitta lite ostört under intervjun men ställ inga krav på plats eller tid.

Intervjufrågor till tema - samverkan:

Kan du beskriva vilka personalgrupper ni samverkar med under skoldagen?

Kan du beskriva hur er samverkan ser ut på er skola/fritidshem?

Kan du beskriva hur er samverkan skulle kunna utvecklas?

Intervjun ska spelas in på er mobiltelefon och transkriberas under veckan (alltså skriva ut intervjun ord för ord). Ni behöver dock inte transkribera hela intervjun, utan bara några utvalda delar av intervjun som ni tar med till er arbetsgrupp. I arbetsgruppen ska ni sedan diskutera era utvalda intervjuutdrag och jämföra med litteratur.

Att läsa:

Lago, L. Elvstrand, H. (2019). "Där är vi inblandade allihop"- Samverkan mellan lärare i fritidshem, förskoleklass och grundskola. Linköpings universitet. Venue – populärvetenskaplig tidskrift för skola och förskola.

Calander, F. (1997). Lärarna, fritidspedagogerna och kampen om vita tavlan. Pedagogisk Forskning i Sverige, (2), (s. 105–118).

Simonsson, M. (2019). Samverkan med hemmet, I H. Elvstrand., M. Simonsson & L. Lago, (red.). Fritidshemmets möjligheter: att arbeta fritidspedagogiskt. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur. Kapitel 4 (s. 69-87).

Lgr 11 (2011, rev 19). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Skolverket 2011. www.skolverket.se

Seminarieredovisning och diskussion

På seminariet ska ni tillsammans i arbetsgruppen muntligt redovisa era resultat via en Powerpointpresentation. OBS! Alla i gruppen ska aktivt delta i presentationen. Om ni använder namn på intervjupersoner och fritidshem i presentationen måste dessa fingeras.

I redovisningen ska ni koppla ert resultat till nedanstående modell:

- "Konkurrensmodell: Samverkan kännetecknas av konkurrens snarare än samverkan. Olika synsätt och intressen ställs mot varandra och samspelet mellan yrkeskategorier präglas av motsättning och spänning. De olika verksamheterna kan beskrivas som "öar" mellan vilka konkurrens råder.
- Konsiderationsmodell: Samverkan innebär parallella verksamheter där "var och en sköter sitt". I stället för att diskutera värden och normer på djupet låter man "varandra vara" men intresserar sig heller inte så mycket för varandra. Detta förhållningssätt kan fungera så länge det inte krävs gränsöverskridande samverkan eller så länge inget sker som utmanar invanda roller eller ansvarsområden.
- Kompanjonmodell: Samverkan kännetecknas av ömsesidighet. De olika verksamheterna och yrkeskategorierna har sina tydliga ansvarsområden, dvs. "alla ska inte göra allt". Däremot finns ett tydligt helhetsperspektiv där de olika verksamhetsformerna också har gemensamma frågor. Gemensamma mål och inriktning är viktiga och dessa möts utifrån

olika yrkeskategoriers olika kompetens. Vidare utmärks modellen av att man har kunskap om och förståelse för varandras professioner.”

V. 5 – Tema: Yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk

Handledning grupprocesser

Magnus & Marie handledningsschema Lisam

Seminarium 2 - yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk

Seminarieredovisning och diskussion

Alla 4 seminarier i kursen är obligatoriska och kopplade till prov-kod SEM1. Inför seminarium 2 gäller samma upplägg som seminarium 1. Fokuset har emellertid flyttats från samverkan till yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk. Vid seminariet ska ni tillsammans i arbetsgruppen muntligt redovisa era resultat med Powerpointpresentation. OBS! Alla i gruppen ska aktivt delta i presentationen. Om ni använder namn och fritidshem i presentationen måste dessa fingeras.

Intervjufrågor till tema - yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk:

Hur skulle du beskriva fritidspersonalens roll på er skola?

Hur tror du att er roll och profession uppfattas av andra yrkesgrupper på skolan?

Kan du beskriva en vad som kan vara en utveckling av fritidspersonalens yrkesroll?

Att läsa:

- Colnerud, G. (2011). Respekt för läraryrket Om lärares Yrkesspråk och yrkesetik. Stockholm: HLS förlag.
- Ackesjö, H., Nordänger, U.K., Lindqvist, P. (2016). "Att jag kallar mig själv för lärare i fritidshem uppfattar jag skapar en viss provokation": Om de nya grundlärarna med inriktning mot arbete i fritidshem. Educare - Vetenskapliga skrifter. 86-109
- Andersson, B. (2020). Fritidshemmets utveckling ur ett styrningsperspektiv. I B. Haglund, J. Gustafsson Nyckel & K. Lager, (red.) (2020). Fritidshemmets pedagogik i en ny tid. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Föreläsningar:

- Föreläsning Helene Elvstrand, yrkesprofession, yrkesspråk och yrkesroll

V. 6 – Tema: Det undervisande fritidshemmet

Seminarium 3 - Det undervisande fritidshemmet

Alla 4 seminarier i kursen är obligatoriska och kopplade till prov-kod SEM1. På detta seminarium diskuteras fritidshemmets undervisning och didaktiska planering. Inför seminariet laddar ni ner planeringsmallar från Lisam och läser veckans litteratur. Som stöd för uppgiften finns även:

- en film från Lärlabbet: <https://filmochskola.se/ur/l/larlabbet/fritidshem---malstyrt-larande/>

Föreläsningar:

- Magnus Jansson föreläsning ”perspektiv på kunskap och lärande”
- Helene Elvstrand föreläsning ”fritidshemmets undervisning”

Seminarieredovisning och diskussion

Under seminariet kommer vi att titta på och reflektera kring en filmsekvens från SVT/UR, som finns att ladda ner på Lisam. (se länk ovan) Utifrån filmen ska varje grupp förbereda en diskussion om de brister som ni hittar i era nedladdade planeringsmallar. Ta utgångspunkt i nedanstående frågor:

- Vad saknas i olika mallar?
- Vad är fokus i planering för fritidshemmet?

Fritidshemmets former enligt Hanssen Orwehag:

- Situationsstyrt
- Upplevelsebaserat
- Grupporienterat
- Elevcentrerat

Att läsa:

Broström, S. (2015) fritidshemmet som en arena för lärande. I T Ankarstjerne (red). (2015): *Perspektiv på fritidshemspedagogik*, Lund: Studentlitteratur.

Gustafsson Nyckel, J. (2020). Vägen mot det undervisande fritidshemmet. I B. Haglund, J. Gustafsson Nyckel & K. Lager, (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Orwehag, M. (2020) xxxxxx xxxxxxx xxxxx. I B. Haglund, J. Gustafsson Nyckel & K. Lager, (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Perselli, A-K & Hörnell, A. (2019). Fritidspedagogers förståelse av det kompletterande uppdraget. *Barn nr. 1 2019: 63–79 ISSN 2535–5449*.

Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik*. (Andra upplagan). Gleerup Utbildning

V. 7 – Tema: Fritidslärarens uppdrag och funktion

Workshop: undervisningsplanering

Workshop didaktisk planering på plats och Via Zoom

Workshopen ger de olika grupperna möjlighet att träna på pedagogisk planering. Pedagogisk planering är i dag centralt för att fritidshemmet kvalitativt ska kunna arbeta med elevers utveckling och lärande. Förutom planering kommer vi i workshopen även diskutera och reflektera över omsorg och det informella och situationsbundna lärandet, vilket också är viktiga delar i lärandet på fritidshemmet. Ni kommer under workshopen att få arbeta med olika realistiska case som ni måste ta i beaktande och diskutera i gruppen. Gruppen ska sedan få prova på att göra en didaktisk pedagogisk planering utifrån den mall ni påbörjat att jobbat fram under seminarium 3. I den pedagogisk planeringen får ni stöd av Kursmentorerna Jenny Holmgren och Marie Ekeröth Mahrs LEN. Förbered er inför workshopen genom att läsa litteratur nedan:

- Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik*. (Andra upplagan). Gleerup Utbildning
- Lgr 11 (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet* (rev 19). Skolverket. www.skolverket.se
- OBS! Till workshopen måste själva ta med er Lgr 11 (2011, rev 19). Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket www.skolverket.se

Seminarium 4 - Fritidslärarens uppdrag och funktion

Alla 4 seminarier i kursen är obligatoriska och kopplade till prov-kod SEM1. Seminarium 4 sammanfattar kursen och kursens innehåll. Vid seminariet diskuteras era nya erfarenheter kring fritidslärarens uppdrag och funktion.

Seminarieredovisning och diskussion

Inför seminariet läser ni nedanstående litteratur och tillsammans i arbetsgruppen jobbar ni fram och initierar 2 diskussionsfrågor som kan diskuteras vid seminariet.

- Aspekter som samverkan och yrkesprofession ska vara kopplat till begreppet undervisning, omsorg samt er förståelse och erfarenhet av att kompensera, komplettera.
- Tänk även in litteratur som ni läst under kursen.

Att läsa:

- Ackesjö, H. Lindqvist, P. Nordäng, U.K. (2020). De första åren i yrket - Nyexaminerad lärares upplevelser av en ny yrkesroll, I B. Haglund., J. Gustafsson Nyckel, & K. Lager, (Red.). Fritidshemmets pedagogik i en ny tid. (Första upplagan). Malmö: Gleerups. Kapitel 6 (s. 101-117).
- Lago, L. Elvstrand, H. (2019). Fritidshemmets sociala uppdrag, I H. Elvstrand., M. Simonsson & L. Lago, (red.) (2019). Fritidshemmets möjligheter: att arbeta fritidspedagogiskt. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur. Kapitel 3 (s. 69-87).
- Perselli, A-K & Hörnell, A. (2019). Fritidspedagogers förståelse av det kompletterande uppdraget. Barn nr. 1 2019: 63–79 ISSN 2535–5449.
- Skolverket (2011). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: (rev 19. (Sjätte upplagan). Skolverket. (Kap 1,2 och 4) www.skolverket.se
- Skolverket. (2014). Fritidshem Allmänna råd med kommentarer. Skolverket.

Skriftlig redovisning av fritidshemsmodell SME4

Under vecka 7 ska den skriftliga redovisningen av fritidshemsmodellen lämnas in (se instruktioner nedan)

Muntlig och skriftlig redovisning av SME5 – grupprocesser

I slutet av vecka 7 sker även muntlig och skriftlig redovisning av gruppens grupprocess (se instruktioner nedan Examinationer)

V 8. Redovisningsvecka

Muntlig redovisning fritidshemsmodell SME4

Fredag 25 februari SRE3 hemtentamen – akademisk introduktion

Examinationer

SEM1 Seminarieriserie U, G 1 hp

I kursen ingår det 4 obligatoriska seminarier som sammantaget utgör en seminarieriserie och prov-kod. Seminarierna är veckovis indelade och tangerar kursens olika teman: *samverkan, yrkesprofession, yrkesroll och yrkesspråk, det undervisande fritidshemmet och fritidslärares uppdrag och funktion*. Vid seminarietillfällena är det som sagt obligatoriskt att alla deltar. Detta innebär att studenten är aktiv och bidrar till seminariets diskussioner och innehåll.

Utförliga instruktioner för kursens 4 seminarier finns att hitta i veckoplaneringen (se ovan i studiehandledningen).

SME4 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp

Fritidshemsmodell – del 1. Muntlig redovisning.

Uppgiften är att i grupp göra en modell av fritidshemmets olika arenor med utgångspunkt i tid och rum för att göra elevers fria tid/fritid meningsfull. Gruppen ska göra en digital modell av ett fritidshem som ska bestå utav och innehålla både tids- och rumsliga aspekter för att möta elevers fria tid, omsorg och lärande. Modellarbetet ska redovisas både skriftligt och muntligt. Vid den muntliga redovisningen ska ni visuellt redovisa er modell genom att redogöra, argumentera för och motivera modellens olika arenor och rum samt miljöaspekter, med hänvisning till kurslitteraturen.

I mappen fritidshemsmodeller på Lisam finns mer information och länkar till program för att designa och bygga fritidshemsmodellen.

Följande tre miljöaspekter ska ni lyfta fram och relatera till modellen vid er redovisning.

- För barns bästa, Utifrån barns perspektiv, Barns behovsutveckling

Följande litteratur är obligatorisk att använda. Utöver detta använder ni litteratur som ni finner är relevant för uppgiften.

Fjällhed, A. Jensen, M. (2013) (red.). *Barns livsvillkor – i möte med skola och fritidshem*. Lund: studentlitteratur.

Haglund, B., Gustafsson Nyckel, J. & Lager, K. (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Lago, Lina (2017) "Var ska jag vara då?" – Om platsens betydelse för att skapa mening om fritidshem, förskoleklass och årskurs ett. Fakulteten för lärande och samhälle (2017) Educare.

2017:2. Artiklar. Malmö: Lärande och samhälle, Malmö högskola.

https://www.researchgate.net/profile/Lina_Lago/publication/321164470_Var_ska_jag_vara_da_Om_platsens_betydelse_for_att_skapa_mening_om_fritidshem_forskoleklass_och_arskurs_ett/links/5b6a9f6fa6fdcc87df6d8f43/Var-ska-jag-vara-da-Om-platsens-betydelse-foer-attskapa-mening-om-fritidshem-foerskoleklass-och-arskurs-ett.pdf?origin=publication_detail

Skolverket (2019). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Stockholm: Skolverket. www.skolverket.se

SME4 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp

Fritidshemsmodell - del 2. Skriftlig redovisning.

*Gruppen ska göra en skriftlig redogörelse kring modellen där ovanstående miljöaspekter diskuteras. I texten ska gruppen diskutera olika val kring modellens olika delar/rum. Ovanstående litteratur ska användas i texten. **Texten läggs upp på LISAM senast den 23 februari** i gruppens inlämningsmapp (modell). (Max fyra sidor, 1,5 radavstånd). I textens sidhuvud ska deltagarnas namn skrivas samt provkod.*

Betygskriterier

För godkänt vid den skriftliga delen:

- Att texten innehåller en reflektion kring de tre miljöaspekterna samt att texten relateras till gruppens fritidshemsmodell
- Att texten har ett godtagbart språk och är lätt att läsa och förstå
- Att texten innehåller korrekta hänvisningar till litteratur

För godkänt vid den muntliga delen:

- Aktivt deltagande vid redovisningen
- Att den muntliga redovisningen innehåller olika perspektiv på arenor och rum
- Att den muntliga redovisningen innehåller en diskussion kring de tre miljöaspekterna samt att texten relateras till gruppens fritidshemsmodell
- Att den muntliga redovisningen tar utgångspunkt i läroplanen Lgr11
- Att den muntliga redovisningen även innehåller en presentation där fritidshemsmodellens olika rum presenteras (visualiserad presentation med digital modell).

SME5 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp

Grupprocesser – del 1. Muntlig gruppredovisning.

I alla sociala sammanhang uppstår grupprocesser av olika slag. Som lärare i fritidshem handlar det dels om att arbeta i arbetslag och vara en del av olika grupper där yrkesroll och yrkesprofession bör framträda. Dels stödjer fritidslärarna elever i olika sociala sammanhang där kunskaper om grupprocesser är ett stöd i arbetet. Därav utgör olika typer av grupprocesser en viktig del av fritidshemmets vardagspraktik. Att identifiera olika grupprocesser kräver att fritidslärare använder kunskaper och erfarenheter om både sig själv och andra. Detta blir en del av fritidslärares ledarskap med det sociala livet i skolan.

För att öva på att jobba som en professionell arbetsgrupp ska ni redan från kursstart tillsammans i gruppen komma överens om gruppens spelregler via ett gruppkontrakt. (En mall för gruppkontrakt hämtas från kursdokumenten i LISAM). Alla grupper kommer även få två handledningar där ni tillsammans med handledare kan diskutera olika frågor kring er grupprocess. Förbered er till varje handledning med exempel på vad ni ser hända i gruppen. Dock viktigt att ni inte gör utpekande av person, prata om gruppens process.

Dokumentation

Er egen process med modellbygget ska därför dokumenteras av gruppen och där dessutom varje deltagare i gruppen för egna anteckningar över process eller utveckling sin egen roll i gruppen.

Gruppen ska muntligt redovisa sin egen grupprocess i relation till obligatorisk litteratur. I den muntliga presentationen är det viktigt att lyfta fram grupprocesser som fenomen och **inte bedöma enskilda individer**. Den muntliga redogörelsen ska ta utgångspunkt i ovanstående dokumentation (identifierade delar) samt att diskutera hur dessa identifierade delar får relevans för ett ledarskap på fritidshem

Det är viktigt att ni i gruppen dokumenterar gruppens process. I uppgiften SME3 ska i dokumentationen:

- identifiera olika grupprocesser som ni uppfattar äger rum i gruppen
- identifiera hur värden och normer kommuniceras eller hur attityder eller normer skapas
- Identifiera vilka olika andra förändringar som sker i gruppen när ni arbetar med er gemensamma fritidshemsmodell

Följande litteratur är obligatorisk att använda för muntliga examina. Utöver detta använder ni litteratur som ni finner är relevant för uppgiften.

Obligatorisk litteratur:

Thornberg, R. (2020). *Det sociala livet i skolan socialpsykologi för lärare*. Liber: Stockholm.

Betygskriterier

För godkänt krävs:

- Aktiv medverkan både vid process (handledning) och redovisningen
- Att den muntliga redogörelsen innehåller identifierade beskrivningar av gruppens process
- Att redogörelsen tar sin utgångspunkt i obligatorisk litteratur
- Att redogörelsen diskuterar processen i relation till ett ledarskap på ett fritidshem

SME5 Muntlig redovisning med skriftligt underlag U, G 1.5 hp.

Grupprocesser - del 2. Individuell skriftlig examination.

Den individuella skriftliga examinationen ska ta utgångspunkt i det grupparbete som genomförs i kursen och de grupprocesser som sker. Hela gruppens process redovisas i den muntliga gruppuppgiften. I denna uppgift är fokus på den egna rollen i gruppen och den egna rollens betydelse för arbetet inom gruppen. Texten ska förutom reflektioner kring den egna rollen/agerandet också knyta an på ett tydligt sätt till den obligatoriska litteraturen. (se kriterier nedan) Texten ska vara på mellan 1,5–2 sidor, skrivs med teckensnittet Times new roman 1,5 radavstånd. Den individuella **examinationsuppgiften lämnas in via inlämningsmall på LISAM senast den 18 februari kl. 17.00.**

OBS! I textens sidhuvud ska det finnas namn samt provkod.

Obligatorisk litteratur:

Thornberg, R. (2020). *Det sociala livet i skolan socialpsykologi för lärare*. Liber: Stockholm

Betygskriterier för skriftlig uppgift:

För godkänt krävs:

- Att texten innehåller en reflektion kring egen roll i gruppens process och ska sättas i samband med litteraturens olika begrepp samt att texten relaterar till egen portfolio eller egen dokumentation.
- Att texten har ett godtagbart språk
- Att texten innehåller korrekta hänvisningar till obligatorisk litteratur

SRE3 Individuell skriftlig uppgift U, G, VG 3.5 hp

I den skriftliga examinationsuppgift ska ni knyta samman kursens innehåll genom att besvara ett antal frågeställningar. Frågorna i uppgiften är av redogörande, diskuterande och reflekterande karaktär. Utöver obligatorisk litteratur finns möjlighet att använda valfri litteratur. **Tentamen utgörs av tre delar.**

I den skriftliga uppgiften examineras följande kursmål:

- diskutera lärarens uppdrag och funktion i fritidshem samt innehållet i fritidshemmets undervisning
- redogöra för olika teorier och perspektiv på kunskap och lärande kopplade till elevers fria tid/fritid
- identifiera och beskriva yrkesspråk och yrkeskunnande

Varje del av examinationen ska skrivas som en sammanhållen text och ta tydlig utgångspunkt i litteratur. Den skriftliga inlämningsuppgiften indelad i tre delar:

fritidshemmets samhällsuppdrag, samverkansuppdraget och yrkesprofessionen lärare i fritidshem.

Del 1-Fritidshemmets samhällsuppdrag och undervisning

- a) Använd Skolverkets statistik (se kursdokument) och redovisa 2 olika slutsatser som dragits av statistiken.
- b) Diskutera fritidshemmets samhällsuppdrag och relatera uppdraget till begreppen komplettera och kompensera.
- c) Diskutera begreppet undervisning och de begrepp som tydligast beskriver utgångspunkter i fritidshemmets undervisning.
- d) Diskutera och relatera till hur begreppen omsorg, fri tid och lärande ska bilda en helhet i undervisningen.
- e) Redogör för begreppet kunskap och koppla detta till fritidshemmets kunskaps- och lärandeuppdrag
- f) Beskriv och reflektera hur barns delaktighet, förutsättningar och behov tillvaratas i fritidshemmet och relatera detta till planering av olika undervisningssätt och metoder.

Obligatorisk litteratur för uppgiften:

Gustafsson Nyckel, J. (2020). *Vägen mot det undervisande fritidshemmet*. I B. Haglund, J. Gustafsson Nyckel & K. Lager, (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Elvstrand, H. Lago, & L. Simonsson, M. (2019). (red). *Fritidshemmets möjligheter – att arbeta fritidspedagogiskt*. Lund: Studentlitteratur.

Fjällhed, A. & Jensen, M. (2013). *Barns livsvillkor: I mötet med skola och fritidshem*. Lund: Studentlitteratur.

Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik*. (Andra upplagan). Gleerup Utbildning: Malmö.

Elever och personal i fritidshem läsåret 2018/19.
Stockholm: Skolverket

<https://www.skolverket.se/getFile?file=4085www.skolverket.se>

Del 2-Samverkan skola och fritidshem

Samverkansuppdraget är på olika sätt centralt i styrdokumentet. Att skola och fritidshem ska bilda en helhet kring elevens utveckling och lärande.

- a) Diskutera fritidslärares samverkansuppdrag mellan skola, förskola, fritidshem och förskoleklass utifrån fritidslärares dubbla yrkesroll, dvs att både arbeta i skola och fritidshem med undervisning.
- b) Diskutera vad som kan identifieras som en spänning mellan skolans obligatorium och fritidshemmets frivilligt, relatera denna spänning till samverkansuppdraget

Obligatorisk litteratur för uppgiften:

Gustafsson Nyckel, J. (2020). *Vägen mot det undervisande fritidshemmet*. I B. Haglund, J.

Gustafsson Nyckel & K. Lager, (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Elvstrand, H. Lago, & L. Simonsson, M. (2019). (red). *Fritidshemmets möjligheter – att arbeta fritidspedagogiskt*. Lund: Studentlitteratur.

Del 3 – Det professionella yrkeskunnandet.

Att utveckla ett professionellt yrkeskunnande och handlande är centralt i lärarprofessionen. I samverkan med andra professioner i skolan sätts ofta yrkesidentiteten på prov.

- a) Redogör vad som är kännetecknande för en yrkesprofession och diskutera i vilken mån läraryrket kan ses som en sådan
- b) Diskutera samverkansuppdraget och redogör för vikten av ett yrkesspråk och yrkesprofession

Obligatorisk litteratur för uppgiften:

Colnerud, G. (2015). *Respekt för lärarprofessionen om lärares yrkesspråk och yrkesetik* /. Liber: Stockholm. samt MINST 2 valfria referenser från den obligatoriska kurslitteraturen.

Inlämning av individuell skriftlig uppgift:

Individuell skriftlig uppgift skall skrivas med 1,5 radavstånd, 12 pt och vara mellan 3000–4000 ord. Ange namn och personnummer samt hur många ord texten innehåller i sidhuvudet på uppgiften.

Texten lämnas in på Lisam senast fredagen den 25 februari kl. 17.00. Efter inlämning kommer uppgiften att skickas till urkund.

Akademisk introduktion

Som en del i akademisk introduktion kommer vi i kommentarer att stödja ert vetenskapliga skrivande. I läsningen av uppgiften kommer vi utöver bedömning även ge var och en av er muntliga framåtsyftande kommentarer på inlämnad SRE1-uppgift. **Ni anmäler er till tillfälle för att få muntliga kommentarer senast den 19/2 kl. 17.00 anmälningsslänk i startmenyn. Tillfälle för muntliga kommentarer (se schema FP2).**

Betygskriterier individuell skriftlig uppgift

För godkänd krävs:

- Att du som student tydligt kan redogöra och besvara de olika frågorna i tentamen.
- Att du som student kan redogöra för och diskutera olika efterfrågade begrepp inom det fritidspedagogiska fältet.
- Att du som student gör litteraturhänvisningar på ett korrekt sätt
- Att texten håller godtagbar struktur och språklig standard.
- **För väl godkänt krävs:**
- Att du som student har diskuterat, redogjort och besvarat uppgiften på ett självständigt och kritiskt sätt.
- Att du som student har hanterat litteraturen på ett självständigt och kritiskt sätt.
- Att du som student på ett utvecklat sätt kan redogöra och diskutera efterfrågade begrepp inom det fritidspedagogiska fältet
- Att texten på ett kritiskt sätt väger och relaterar olika referenser gentemot varandra.
- Att litteraturhänvisningar görs på ett korrekt sätt.
- Att texten håller väl god struktur en språklig standard

Underkänt:

Examinationsuppgiften uppfyller inte kraven för godkänd. Underkänd examination kan även kännetecknas av:

- Att texten innehåller allmänt tyckande utan förankring i kursens litteratur
- Att texten innehåller en språkligt outvecklad nivå

Om-examination

Omexaminationstillfällen för kursens skriftliga moment är den **1 april och 20 maj 2022**. Muntliga tillfällen görs i kontakt med kursansvarig.

För ett slutbetyg på kursen måste samtliga examinationsuppgifter ha godkänts. Den individuella uppgiften avgör slutbetyget på kursen. Slutbetyg på kursen är U/G/VG.

Studerande som underkänts tre gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Examinator på kursen är Magnus Jansson magnus.jansson@liu.se

Urkund, fusk och plagiat

Det finns hårda regler om plagiering på universitet och även i forskarsamhället, detta är alltså också en forskningsetisk fråga, läs t.ex. Anna-Liisa Närvänen, *När kvalitativa studier blir text*, Studentlitteratur 1999, kapitlet "Etik och det vetenskapliga skrivandet"

Plagiering av andra källor (dvs. att man kopierar andra texter utan att ange referenser, antingen från litteratur eller från andra källor såsom från Internet, andra studenters arbeten, egna tidigare arbeten mm) betraktas som fusk. Ibland – inte minst vad gäller t.ex. hemtentamina – händer det också att man ligger för nära ursprungstexten, vilket kan bli betraktat som plagiat. Det är därför viktigt att omformulera det man läst, det är också på det sätt som man som student visar att man har förstått det som man har läst. Tänk också på att ett individuellt examinationsarbete måste vara en individuell framtagen text, även om ni har arbetat med frågorna i grupp – ni kan inte ge hela eller delar av textavsnitt till varandra.

Läraren har skyldighet att anmäla varje misstänkt fall av plagiering/fusk till disciplinnämnden på universitetet. Om det visar sig att disciplinnämnden anser att plagiering har skett kan man som student bli avstängd från studier under en viss tid. Under den tidsperioden förlorar man också rätten till studielån, tillika blir man avstängd från universitetets datorer.

För att undvika dessa problem måste ni alltså omformulera det ni läser till en självständig text samt tydligt referera till de källor ni har använt. Markera med citattecken och ange korrekta sidhänvisningar när ni skriver av direkta meningar eller delar av meningar ur en ursprungstext.

Av hänsyn till er studenter vill vi att alla möjligheter för lärare att hysa minsta misstanke om fusk och plagiat bör undanröjas. Tolkningen av vad som är fusk och plagiat, är inte självklar. Därför använder vi oss av *urkund* (en tjänst som utför dokumentjämförelser) när det gäller examination för projektarbetet i denna kurs. Information om urkund: www.urkund.se.

Litteraturlista:

Ackesjö, H., Nordäng, U.K. & Lindqvist, P. (2016). "Att jag kallar mig själv för lärare i fritidshem uppfattar jag skapar en viss provokation" [Elektronisk resurs] Om de nya grundlärarna med inriktning mot arbete i fritidshem. *Educare - Vetenskapliga skrifter*. (s. 86–109). Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lnu:diva-51749>

Ankerstjerne, T. (2015). (Red). *Perspektiv på fritidshemspedagogik*. Lund: Studentlitteratur.

Colnerud, G. (2015). *Respekt för lärarprofessionen om lärares yrkesspråk och yrkesetik*. Johanneshov:

MTM.

Elvstrand, H. Lago, & L. Simonsson, M. (2019). (red). *Fritidshemmets möjligheter – att arbeta fritidspedagogiskt*. Lund: Studentlitteratur.

Fjällhed, A. & Jensen, M. (2013). *Barns livsvillkor: I mötet med skola och fritidshem*. Lund: Studentlitteratur.

Haglund, B. (2009). Fritid som diskurs och innehåll: En problematisering av verksamheten Vid afterschool programs och fritidshem. *Pedagogisk forskning i Sverige, 14 (1)* (s. 22–44).

Haglund, B., Gustafsson Nyckel, J. & Lager, K. (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Lago, Lina (2017) "Var ska jag vara då?" – Om platsens betydelse för att skapa mening om fritidshem, förskoleklass och årskurs ett. Fakulteten för lärande och samhälle (2017) *Educare*. 2017:2. Artiklar. Malmö: Lärande och samhälle, Malmö högskola.

https://www.researchgate.net/profile/Lina_Lago/publication/321164470_Var_ska_jag_vara_da
[Q](#)

[m platsens betydelse for att skapa mening om fritidshem forskoleklass och arskurs ett/links /5b6a9f6fa6fdcc87df6d8f43/Var-ska-jag-vara-da-Om-platsens-betydelse-foer-att-skapa-meningom-fritidshem-foerskoleklass-och-arskurs-ett.pdf?origin=publication_detail](#)

Perselli, A-K & Hörnell, A. (2019). Fritidspedagogers förståelse av det kompletterande uppdraget. *Barn nr. 1 2019: 63–79 ISSN 2535–5449*.

Pihlgren, S. A. (red). (2017). *Fritidshemmets didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Simonsson, M., Elvstrand, H. Hellberg, K. (2015) Samverkan mellan hem och fritidshem ska gynna skolresultaten. *Venue*.

Skolinspektionen. (2018). *Undervisning i fritidshemmet inom områdena språk och kommunikation samt natur och samhälle*. Skolinspektionen: Stockholm. www.skolinspektionen.se

Thornberg, R. (2020). *Det sociala livet i skolan socialpsykologi för lärare*. Liber: Stockholm.

Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik*. (Andra upplagan). Gleerup Utbildning: Malmö.

Styrdokument

Skolverket (2019). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2019. Stockholm: Skolverket. www.skolverket.se

Skolverket (2014). Fritidshem. Stockholm: Skolverket. Skolverket. www.skolverket.se

www.skolverket.se.

Skolverket. (2010). *Utveckling pågår. Om kvalitetsarbete i fritidshem*. Stockholm: Skolverket www.skolverket.se

Elever och personal i fritidshem läsåret 2018/19. Stockholm: Skolverket <https://www.skolverket.se/getFile?file=4085> www.skolverket.se

Vetenskapliga krav för insamling av data för studier på universitet

1. Dokumentation och insamlade av data sker i form av inspelad intervju. Detta innebär att vi är intresserade av vad som en fritidspersonal beskriver samverkan med skola och hur denna informant beskriver sin yrkesroll, yrkesprofession och sitt yrkesspråk.
2. Deltagandet i studien är frivilligt och det går att när som helst, utan motivering, avsluta deltagandet.
3. Det som sägs under intervjun kan återges i den färdiga studien, men inte namn eller någon annan information som kan identifiera deltagare eller skola.
4. Information som delges i studien kommer endast att användas av namngivna studenter och kommer att hanteras konfidentiellt. All hantering av eventuella personuppgifter sker i enlighet med de bestämmelser som fastställts i personuppgiftslagen och dataskyddsförordningen.
5. En deltagare har rätt att, av Linköpings universitet, begära ut den information som registrerats om denna. Kontaktuppgifter till huvudansvarig lärare finns längst ner i denna bilaga.

www.vetenskapsrådet.se

Huvudansvarig lärare:

Magnus Jansson universitetsadjunkt vid Linköpings universitet, campus Norrköping.

magnus.jansson@liu.se 011-36 36 42